

UTLYSNING
VN/23778/2021

Universitetssjukhusens sjukvårdsdistrikt

kirjaamo@hus.fi; kirjaamo@kuh.fi; kirjaamo@ppshp.fi; kirjaamo@pshp.fi; kirjaamo@tyks.fi

Ansökan om statsunderstöd för samordningsuppgifter i projekt för framtidens social- och hälsocentral i samarbetsområdena

ÄNDAMÅL OCH BAKGRUND

Syftet med statsunderstödet är att stödja utvecklingen av välfärdsområdena i enlighet med programmet Framtidens social- och hälsocentral genom att stärka dels de lokala utvecklings- och samordningsinsatserna för införande av psykosociala metoder och upprätthållande av kompetensen i fråga om dem, dels kompetens- och stödcentren (KS-center) för de mest krävande tjänsterna för barn och unga. Utlysningen hänför sig till den kompletterande utlysningen av statsunderstöd för projekt som genomförs inom programmet Framtidens social- och hälsocentral 2020–2023. Utlysningstiden är 16.8.2021–15.10.2021.

Ansökningar kan lämnas in av de sjukvårdsdistrikt som är huvudmän för ett universitetssjukhus. Understödet är avsett för samordningsuppgifter inom specialupptagningsområdena. Dessa områden benämns i denna utlysning med termen "samarbetsområde", i överensstämmelse med lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021). Kommuner, samkommuner och allmännyttiga samfund kan vara delgenomförare i projekt som beviljas understöd. Finansieringen kompletterar den finansiering som anvisats välfärdsområdena genom programmet Framtidens social- och hälsocentral och avsatts under budgetmoment 33.60.39 Utvecklande av servicestrukturen.

Maximibeloppet av finansieringen är 12,5 miljoner euro och den kan täcka högst 80 procent av de projektkostnader som berättigar till statsunderstöd. Av understödet anvisas 10 miljoner euro till regional samordning av psykosociala metoder och 2,5 miljoner euro till utveckling av KS-centren. Understöden beviljas efter prövning. I bedömningen av ansökningarna och i den inbördes jämförelsen av dem utgår man från en helhetsbedömning utifrån blanketten för bedömning av projektansökan. Understödet kan användas fram till utgången av 2023.

REGIONAL SAMORDNING AV PSYKOSOCIALA METODER

Syftet med finansieringen är att utveckla den regionala bedömningen och upprätthållandet av kompetensen i fråga om psykoterapeutiska och psykosociala metoder, som en del av vård- och servicekedjorna och vård- och servicehelheterna. Utvecklingen sker i samarbete med utvecklingsinsatserna i programmet Framtidens social- och vårdcentral. Åtgärderna verkställs enligt bestämmelserna i centraliseringsförordningen ([Statsrådets förordning 582/2017](#)) gällande planering och samordning av den regionala helheten. Avsikten är att etablera regional samordning av införandet av evidensbaserade metoder och upprätthållandet av kompetensen i fråga om dem.

Finansieringen kompletterar den finansiering som anvisats programmet Framtidens social- och hälsocentral genom strategin för psykisk hälsa. Anslaget ska också användas för att mildra

coronavirussituationens konsekvenser för barn och unga. Målen är sammanlänkade med den nationella och regionala beredningen av strukturreformen inom social- och hälsovården.

Vid den kompletterande utlysningen av statsunderstöd 2021 för programmet Framtidens social- och hälsocentral prioriteras åtgärder som främjar tillgången till tjänster. Alla projekt inom programmet ska innehålla åtgärder för att förbättra tillgången till vård och införa psykosociala metoder för alla åldersgrupper. Målet är att det på social- och hälsocentralerna inom primärvården och i tjänsterna för barn och unga på basnivå kan införas en samarbetsstruktur för identifiering och behandling av psykisk ohälsa och psykiska symptom samt för upprätthållande av de metoder som tagits i bruk. Det är meningen att man inom ramen för samarbete kan förankra metoder som befunnits vara effektiva för tidig behandling av de vanligaste formerna av lindrig och medelsvår mental ohälsa och missbruk. Därtill behövs det modeller för att främja den fysiska hälsan hos personer som lider av psykisk ohälsa och säkerställa lika tillgång till somatisk vård. Hur tillgången till tjänster ska främjas genom programmet Framtidens social- och hälsocentral i enlighet med strategin för psykisk hälsa beskrivs närmare i Framtidens social- och hälsocentral 2020–2023: Program och projekthandbok ([Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2021:29](#)).

I programmet Framtidens social- och hälsocentral genomförs också det riksomfattande programmet för utveckling av barn- och familjetjänster. Detta ska beaktas i projektplanen så att det inte uppstår en konkurrens om resurserna, men med hänsyn till upprätthållandet av varje metod. I samarbetsmodellen ska också tas hänsyn till att utvecklingen ska ske i dialog med hälsovården, socialvården och bildningsväsendet.

En del av programmet Framtidens social- och hälsocentral är att förbättra tillgången till missbrukartjänster. Ett område där det behövs utveckling är bättre tillgång till vård och rehabilitering enligt det tjänsteutbud som Tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvården fastställde nyligen. I enlighet med bestämmelserna i centraliseringsförordningen ska välfärdsområdena planera införandet av psykosociala metoder i samarbete med de sjukvårdsdistrikt som är huvudmän för de fem universitetssjukhusen. Syftet är att skapa smidig och heltäckande tillgång till vård och rehabilitering samt att förankra de serviceformer som tagits i bruk.

Projektet ska omfatta barnpsykiatri, ungdomspsykiatri och psykiatri. Ungefär hälften av kostnaderna ska hänföra sig till utveckling av tjänster för minderåriga. Utvecklingen av tjänster för vuxna ska ske med beaktande av barnen.

KS-CENTER PÅ FEM SAMARBETSOMRÅDEN

Målet för kompetens- och stödcenter för krävande tjänster för barn och unga (KS-center) är att genom ett nätverkande arbetssätt stödja social- och hälsovårdsarbetare så att de barn, unga och familjer som är i behov av multiprofessionella integrerade tjänster får tillgång till det stöd och den service som de behöver. De befintliga sektorsvisa och separata tjänsterna räcker inte till för att tillgodose behoven hos alla barn, unga och familjer. KS-centrens expertnätverk använder sig av olika metoder, inklusive modellering, utbildning och konsultationer, för att underlätta identifiering och avhjälpan av komplexa situationer och på så sätt stödja experterna på bas- och specialnivå. Utöver KS-expertnätverken skapas en modell med multiprofessionella integrerade institutioner för barnskydd, vars experter också ingår i KS-expertnätverket. En del av de fenomen som hanteras på KS-centren är så sällsynta att det eventuellt är endast ett av samarbetsområdena som besitter relevant expertis. I sådana fall kan expertnätverket vara riksomfattande.

Enligt planerna ska de multiprofessionella expertnätverken på KS-centren inrättas på de samarbetsområden som avses i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021). De motsvaras för närvarande av nätverk på specialupptagningsområdena, och tre av dessa nätverk har pågående projekt för KS-center, som finansieras med anslag till den regionala beredningen inför strukturreformen inom social- och hälsovården. Den finansieringen pågår till utgången av 2021. KS-utvecklingen syftar till att se till de regionala utvecklingsbehoven, sammanföra de lokala nätverken och säkerställa multiprofessionellt och integrerat samarbete både regionalt och nationellt. Samarbete och utveckling på nationell nivå främjas bland annat genom rikstäckande webinarier och i KS-samordningsgruppen, som består av representanter för de fem samarbetsområdena, Institutet för hälsa och välfärd och social- och hälsovårdsministeriet.

Samordningen av KS-centrens verksamhet och tjänsterna kräver samarbete mellan hälsovården, socialvården, bildningsväsendet och de övriga relevanta förvaltningarna, som polisen och åklagarväsendet. Det är också möjligt att ta med organisationer som besitter specialiserad sakkunskap i komplexa frågor.

I ansökningarna som gäller utveckling av KS-center ska tas hänsyn till nationella utredningar^{i, ii}, servicebehovet i regionen, övriga multiprofessionella insatser för barn i regionerna, utvecklingsinsatserna i programmet Framtidens social- och hälsocentral, de multiprofessionella utvecklingsprojekt för barnskyddet som samordnas av kompetenscentren inom det sociala området, insatserna i projektet Barnahus, verksamheten i samarbetsnätverket för krävande särskilt stöd samt riksomfattande samarbete. Framtagningen av elektroniska verktyg ska främja de ambitioner som arbetsgruppen för KS-center lagt fram i sin rapportⁱⁱ och framför allt syfta till en riksomfattande lösning.

ANSÖKAN

Projektansökan och de projektansökningar som hänför sig till den kompletterande utlysningen för välfärdsområdenas samarbetsområde inom programmet Framtidens social- och hälsocentral ska samordnas så att de utgör en integrerad helhet. Projektplanen ska beredas i samarbetet med välfärdsområdena.

De regionala projektplanerna inom programmet Framtidens social- och hälsocentral ska innehålla preliminära beskrivningar av samarbetet vid införandet och etableringen av psykosociala metoder i de regionala vård- och servicekedjorna samt i uppföljningen av metoderna. Den projektplan för samarbetsområdet som fogas till ansökan ska innehålla en beskrivning av genomförandet av planen avseende samtliga parter.

Projektplanen för utveckling av KS-centren ska innehålla en beskrivning av hur experternas arbete konkret ska stödja verksamheten på basnivå i regionen, hur de multiprofessionella och integrerade insatserna kan nå ut till behövande barn, unga och familjer oavsett deras bostadsort eller kulturella bakgrund, samt av de specifika regionala frågorna och samarbetet på bas- och specialnivå.

Till ansökningen ska fogas

- två budgetblanketter
- en intentionsförklaring
- en projektplan på högst 20 sidor, exkl. omslag och innehållsförteckning.

I projektplanen ska redogöras för

- projektmål
- planerade åtgärder för uppnående av målen
- önskade resultat

- utfallet hittills av pågående projekt
- risker och riskberedskap
- resultatuppföljning och bedömning
- plan för projektkommunikation.

Avseende psykosociala metoder ska projektplanen innehålla en specifikation av

- det i samarbete med projekthelheterna i regionen planerade målet för införande av metoderna på basnivå, med hänsyn till utgångsläget för tjänsterna i regionen, de tillgängliga utbildar- och personalresurserna och de redan påbörjade utvecklingsinsatserna inom programmet Framtidens social- och hälsocentral
- de digitala lösningar som regionen redan använder och som den kommer att införa under projekttiden samt grunderna för dessa
- en plan för införande av metoderna, hur de ska förankras och hur de ska upprätthållas efter projektperioden
- hur metoderna ska samordnas med samarbetet och arbetsfördelningen mellan de regionala aktörerna på bas- och specialnivå inom ramen för vård- och servicekedjorna och vård- och servicehelheterna avseende mentalvårds- och missbruksklienter.

Avseende KS-centren ska projektplanen innehålla en specifikation av

- utfallet hittills av ett eventuellt pilotprojekt som avslutas vid utgången av 2021
- en plan för inrättande av KS-center, deras uppbyggnad och behov av planeringsresurser
- särskilda regionala behov avseende KS-insatser
- samarbetet mellan de ovan nämnda parterna och eventuella andra parter i regionerna
- samarbetet och arbetsfördelningen med de övriga samsamarbetsområdena.

Statsunderstöd beviljas enligt bestämmelserna i statsunderstödslagen (688/2001), statsrådets förordning om statsunderstöd för utvecklingsprojekt inom social- och hälsovården 2020–2023 (13/2020) och statsrådets förordning om arbetsfördelning och centralisering av vissa uppgifter inom den specialiserade sjukvården (582/2017).

Statsunderstödet får inte användas för åtgärder genom vilka genomförs statsandelsåtgärder enligt lagen om statsandel för kommunal basservice, om inte dessa åtgärder har en direkt koppling till projektets försöks- och utvecklingsarbete eller införandet av nya verksamhetsmodeller.

Projektadministratören är mottagare av statsunderstödet och ansvarar för att understödet används enligt lag och anvisningar. Projektadministratören ska se till att projektet genomförs enligt projektplanen. Projektadministratören ska redogöra för projektets framskridande, ansöka om utbetalning av stödet, lämna utredningar och uppgifter till projektövervakaren och statsbidragsmyndigheterna samt sköta kontakterna gentemot bidragsmyndigheterna. Projektadministratören ska också redovisa användningen av statsunderstödet efter att projektet avslutats.

Understödet får användas endast för det ändamål som det har beviljats för. Statsunderstöd betalas ut på grundval av de faktiska, godtagbara kostnaderna, och kostnaderna bedöms i samband med ansökan om utbetalning.

Godtagbara kostnader som hänför sig till projektets genomförande är följande kostnader som är nödvändiga och rimliga för projektets genomförande:

1. förvaltningskostnader
2. projektets personalkostnader
3. resekostnader
4. hyra för verksamhetslokaler
5. kostnader för anskaffning av lös egendom som direkt hänför sig till genomförandet av projektet
6. kostnader för forskning och kunskap samt konsulttjänster som skaffas från externa källor samt motsvarande sakkunnigtjänster
7. andra kostnader som är nödvändiga för genomförandet av projektet.

Statsunderstödet får användas för att finansiera sådan omställning av verksamheten och säkerställande av kompetens för införande av digitala tjänster som stödjer utvecklingsarbetet, exempelvis den i föregående KS-arbetsgruppens rapport beskrivna digitala helhet som universitetssjukhusens samarbete. Statsunderstödet får inte användas för anskaffning av digitala verktyg för utveckling av tjänster.

Intäkter från understödd verksamhet dras av från statsunderstödsberättigade kostnader. Också övriga offentliga bidrag beviljade för samma ändamål dras av från godtagbara kostnader, om inget annat anges i beslutet. Projektaktörernas intäkter från annan verksamhet inverkar inte på understödsbeloppet.

Ansökningstiden för statsunderstöd börjar 8 oktober 2021 och går ut 4 november 2021 kl. 16.15. Ansökan jämte bilagorna ska lämnas in i elektronisk form till social- och hälsovårdsministeriet på kirjaamo@stm.fi med rubriken *[X] universitetssjukhus projektansökan för uppgifter vid samordning av projekt för Framtidens social- och hälsocentral i samarbetsområdet, VN/23778/2021.*

UNDERSTÖDSBESLUT OCH UPPLYSNINGAR

Social- och hälsovårdsministeriet fattar beslut om statsunderstöden i slutet av 2021. De sökande underrättas skriftligen om besluten.

Frågor om understödet besvaras på social- och hälsovårdsministeriet av

- Kirsi Paasovaara, specialsakkunnig, gällande utlysningen
- Helena Vormaa, medicinalråd, gällande psykosociala metoder
- Ritva Halila, överläkare, gällande KS-center.

E-postadresserna har formen fornamn.efternamn@gov.fi.

Institutet för hälsa- och välfärd ger stöd för beredningen och genomförandet av projekten.

BILAGOR

- Bilaga 1. Ansökningsblankett
- Bilaga 2. Budgetblankett
- Bilaga 3. Blankett för intentionsförklaring
- Bilaga 4. Blankett för bedömning av projektansökan

ⁱ Lasten, nuorten ja perheiden osaamis- ja tukikeskukset. LAPE-muutosohjelmassa tehdyn valmistelutyön loppuraportti. (Kompetens- och stödcenter för barn, unga och familjer. Slutrapport om beredningen av utvecklingsprogrammet LAPE) Social- och hälsovårdsministeriets rapporter och promemorior 2019:30. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161534>

ⁱⁱ Lasten ja nuorten vaativimpien palveluiden osaamis- ja tukikeskuksia valmistelevan työryhmän raportti. (Rapport av arbetsgruppen som förbereder kompetens- och stödcenter för de mest krävande tjänsterna för barn och unga) Social- och hälsovårdsministeriets rapporter och promemorior 2021:18. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163222>